

U g e s k r i f t

for

Norske Landmænd,

udgivet af J. Schrøder.

N° 27.

Lørdagen den 7de Juli 1860.

4de Aarg.

Indhold.

Indberetning til Departementet for det Indre om Afershus Amts Landbrugskoles Virksomhed i Aaret 1859 og videre til Slutningen af April 1860. — Om Fosforsyrens Betydning for Agerbruget. — Amerika. — Inden- og udenlandske Efterretninger.

Indberetning til Departementet for det Indre om Afershus Amts Landbrugskoles Virksomhed i Aaret 1859 og videre til Slutningen af April 1860.

(Uddrag.)

Skolen har det hele Aar havt det fulde Antal Elever. Den theoretiske og praktiske Undervisning har været saaledes fordelt som i forrige Indberetning er angivet, ligesom Hr. Schübeler fremdeles har havt den Godhed at meddele Eleverne praktisk Undervisning i Træplantning, Pødning, Beskjæring, Urtehaugens Dyrkning.

Den 11te, 12te og 15de April afholdtes den offentlige, paabudne Examen, ved hvilken følgende Elever bleve dimiterede: Erik Eriksen fra Aker, Jens Amundsen Bengter fra Eidsvold, Karl Martin Jensen fra Sorum, Christian Flesvig fra Hurdalen, Ole Olsen Hovind fra Ullensaker, Gulbrand Hoel fra Nannestad, Andreas Olsen fra Gjerdrum, Hans Jensen Norum fra Sorum, Lars Hannestad fra Ullensaker, Gulbrand Smedstad fra Gjerdrum.

De dimiterede Elever have samtlige opholdt sig ved Skolen et fuldstændigt Kursus. To af dem have faaet Ansættelse i den botaniske Have for at uddanne sig i Gartnerlære, og syv have erholdt Ansættelse ved Gaardsbrug paa forskellige Steder i og udenfor Amtet. Til de saaledes ledige 11 Pladse have meldt sig 24 Ansøgere fra Amtsdistriktet.

I Smedfærdigheden er efter forudgaaen Dvæle i Reparations- og Smedfærdigheder af Eleverne forfærdiget Træværk til 2 Plouge, 1 Brakharv, 2 Klodsharve, 1 Høfærre, 1 Gjødselkærre, 2 Trilleborer samt 1 Kasse og Drag til en Melleslæde. Desuden have de deltaget i Forfærdigelsen af 11 Dørfarme og 31 større og mindre Binduesfarme. Af en Hjulmagersvend er forfærdiget Træværk til en Arbeidsvogn for

2 Heste samt en Del nye Hjul. I Smedien er under Elevernes Nærvarrelse og med deres Medhjælp, foruden den sædvanlige Hestestonning og alt andet til Gaarden udført Smedearbejde, bestaaende af 4 Plouge, 1 Brakharv, 1 Klodsharv, 2 Høfærre, 1 Arbeidsvogn for 2 Heste, 1 Kariol, 1 Langslæde med Drag, 2 Sæt Hamler for Kjettinger og 2 Trilleborer. Markernes Bearbejdning med Agerdyrkningsredskaberne har fremdeles udelukkende været Eleverne overladt, ligesom den største Del af Besaaingen er udført af ældste Klasse Elever.

Det til Vaarsæd arbejdede Agerland udgjorde 230 Maal og Braklandet 36 Maal, foruden 16 Maal paa Mosen, der efter Brænding tilsaædes med Græsfrø. 107 Maal tilsaædes med Havre, 42 Maal med toradet Byg, 18 Maal med Sommerhvede, 23 Maal med Erter, 2 Maal med Hestebønner, 13 Maal med Potetes, 12 Maal med Turnips, 13 Maal med Bisker og Havre. Det med Byg og Sommerhvede tilsaædede Areal, stort 60 Maal, blev gjødslet og tilsaædet med Græsfrø for at henlægges til Eng. 1 Maal af dette blev gjødslet med almindelig Fiskguano og 1 Maal med en af Hr. Heyerdahl i Christiania til „Selvskabet for Norges Vel“ indsendt Prøve af en kunstig Gjødning, bestaaende af Fiskeaffald tilberedt med Svovlsyre. Skjønt den almindelige Fiskguano gav lidt bedre Resultat, end den af Hr. Heyerdahl tilberedte Gjødning, stod Ageren paa begge Steder stet, medens den efter den almindelige Kompostgjødning, bestaaende af Dyreexkrementer og Myrjord, stod meget godt. Herved maa dog bemærkes, at den tørre og varme Sommer var ugunstig for den kunstige Gjødning. Det med Erter, Hestebønner, Bisker og Potetes tilsaædede Areal blev ogsaa gjødslet, dels med ublandede Dyreexkrementer og dels med Kompostgjødning. Turnipsen blev gjødslet dels med ublandede Dyreexkrementer, dels med sur fosforsur Kalk og dels med Fiskguano. Den kunstige Gjødning viste sig ogsaa her paa Grund af den tørre og varme Sommer mindre virksom. Braklandet blev gjødet dels med Kompostgjødning og dels med ublandede Dyreexkrementer, og til Forsøg 1 Maal med Fiskguano; det Hele tilsaædes med Timothei. Paa et Stykke Græsland (Eng), stort 12 Maal, blev i Foraaret hyeranden Teig overgjødet med Afte af brændt Myrjord, og visse Teige viste

sig ogsaa i Slaatten mærkbare med en rigere Græsvariant.

Med saadan Afse blev ligeledes i afvigte Høst overgjødet 6 Maal Eng, der siden hele Høsten udover fremhævede sig ved en friskere og rigere Græsvariant. Kornavlingen gav følgende Resultat: Sommerhveden gav $12\frac{1}{8}$ Fald, Bygget $12\frac{3}{8}$ (Jerusalembygget 20 og almindelig toradet Byg $11\frac{1}{8}$), Havren $8\frac{1}{2}$, Erter $8\frac{5}{8}$, Hestebønner 2 og Potetes 7 Fald. Efter Arealet, hvorpaa det var udsaaet, avledes: af Sommerhvede $1\frac{2}{3}$ Td. pr. Maal, af Byg $1\frac{1}{10}$ Td. (Jerusalembyg $2\frac{3}{4}$ Td. og almindelig toradet Byg $1\frac{1}{4}$ Td.), af Havre $2\frac{1}{4}$ Td., af Erter $1\frac{1}{8}$ Td., af Hestebønner $\frac{5}{8}$ Td., af Potetes 14 Tdr. Af Turnips avledes noget over 800 Tdr., der efter Arealet, hvorpaa den stod, giver 37 Tdr. pr. Maal. Af Hø avledes omtrent 696 Skippund; desuden beregnes at være opfodret Grønt til Sommerfodring 130 Skpd., hvorhos 58 Maal Græsland benyttedes til Afgræsning. 202 Maal blev af Eleverne høstpløjet, hvorefter Prøvepløining blev foretaget af ældste Klases Elever og med tilfredsstillende Udfald. Paa det under Opdyrking værende Areal af Mosen er efter Brænding henlagt til Græs 40 Maal med isaaet Timothei.

Kvægbesætningens Antal udgjorde ved Aarets Slutning 69; deraf 41 Melkekøer, hvoraf 6 Køier have i Aarets Løb baaret første Gang. De øvrige 35 Kjøer have i Gjennemsnit melket 1886 Potter aarlig. Af Udbyttet er mindre end det foregaaende Aar ligger formodentlig i den tørre og varme Sommer.

I Slutningen af April lod vi nedrive en Floibygning, hvori var Værksted, Drengestue og 2 Værelser for Elever. I dennes Sted og paa dens udiviede Tomt have vi ladet opføre en ny Bygning af Ler, hvori indrettes 11 Værelser, hvoraf 5 for Eleverne og 1 til Læseværelse.

Efter Samraad med Overbestyrelsen have vi paabegyndt en Frosamling, hvoraf vi ved Bidrag fra Hr. Schübeler have 33 Nummere, hvortil Glasrukker ere anskaffede.

En ny Hestestald med tilhørende Foderlade og Gjødseltjelder er opført. Den rummer 14 Heste og er særdeles bekvemt og hensigtsmæssig indrettet.

Den 31te Marts og 2den og 3die April afholdtes den aarlige Dimissionsexamen, følgende Elever bleve dimiterede: Halvor Hansen Skullerud fra Holand, Mikal Elstad fra Ullensaker, Bernt Hansen fra Sorum, Niels Bjerke fra Froen, Gulbrand Elstad fra Eidsvold, Ole Johnsen fra Aker, Frederik Volgt fra Sorum, Amund Grantser fra Aker.

De her nævnte dimiterede Elever have samtlige opholdt sig ved Skolen et fuldstændigt Kursus. De, som ønskede Ansættelse, have alle erholdt denne, dels i, dels udenfor Amtet. I hvilken Anledning den Omstændighed ei er uden Interesse, at de fra Akerhus Amt dimiterede Elever vedblivende faa Ansættelse ved større

Gaardsbrug i Stiftets samtlige Amter. Til de saaledes ledige 8 Pladse have meldt sig 27 Ansøgere fra Amtsdistriktet.

Det vil være ønskeligt om Skolen fremdeles maatte tilstaaes et aarligt Bidrag af 20 Skpd. til Boger ic.

Akershus Amts Landbrugsstole, Aalborg den 23de Mai 1860.

Erbødigt

F. Wetlesen.

Om Fosforsyrens Betydning for Algerbruget.

(Af Valentin paa Gledesdal.)

(Slutning fra No. 26.)

Hertil tillader jeg mig at tilføie følgende Bemærkning, som vedrøre Diskussionsgenstande for Landboforeninger; det vil nemlig heraf blive klart for den tænkende Landmand:

1) hvorfor Kalve og Køier saa let og med saa megen Fordel opføres med Klid, Dliekager og Afkog af Hørfro.

2) hvorfor det er saa nyttigt, at blande Svinemøg, især naar Svinene fodres med Melteaffald, nøiagtigt med andre Gjødningsarter; ogsaa vil denne Analyse med Stockhards Forsklaring afgive et meget godt Bidrag til Gjødningspørgsmaalet, som flere Gange i Vinter er behandlet.

Endnu tillader jeg mig at anføre Resultaterne af et Forsøg med forskelligt Kraftfoder, forat drage den Slutning deraf, at Blandingen af Fodringsmidlerne har sin Betydning i den praktiske Anvendelse.

Allerede for 3 Aar siden gjorde jeg Forsøg med Dliekager til Kjøer i det Haab, at faa de samme Resultater, som flere Andre rose sig af; det var dog ikke Tilfældet, da Resultatet blev, at Dliekagerne var for dyre i Forhold til andre Kvælskøfrige og fosforrige Fodringsmidler og i de Forbindelser, hvori det kun kunde konvenere mig at anvende dem. Jeg gjentog Forsøget iaar i Haab om et andet Resultat, idet jeg den 6te Januar mellede 35 Kjøer, som dels havde nylig kalvet, dels mellede fra Sommeren af; fra den 6te Januar fik de i 33 Dage en Tilgift af 50 Pbd. Raps-Dliekager, opløste i kogende Vand, daglig, til et Foder af pr. Stk. 5 a 6 Pbd. Klid og 2de smaa Foder Hø daglig; de mellede igjen den 20de Januar og den 1ste Februar; d. 10de Februar forandredes Foderet, og de fik nu istedetfor Dliekager 3 Pbd. Klid i Tilgift og mellede igjen den 18de Februar (den første Fodring kostede 65 ø daglig, den anden 55 ø i Tilgift). Resultaterne af Maalingen er optegnede i følgende Liste.

No.	6te	20de	1ste	18de
	Januar.	Januar.	Februar.	Februar.
5	7	7	7½	7

No.	6te Januar.	20de Januar.	1ste Februar.	18de Februar.
7	9	9	8½	8½
8	9	9	8½+	8
6	11	12	9½+	8
11	10	10	9½	9½
19	5	7	5½+	6
24	9½	10	9½+	9
25	4	5	4½	4
27	6½	6	7	7
30	7½	8	7+	6
36	10	11	11	11
37	7½	7	7	5
47	5	7	7	5½
48	8½	8	9	8
49	7	8	9	8
43	8½	9	8+	7½
52	12	12	12	12
55	7	8	9	7
56	4	5	4½	4½
58	7	8	9	7
59	3½	4	4	4
57	13	13	12	12
62	9	9½	9+	7
66	12	12+	10½	10½
70	9	9	8½	7½
74	11	12	11	10½
76	4	4	4+	4
79	8	9	9+	8
80	9	7	7½+	8
85	13	13	12	11
106	5	5	4½+	4½
108	10	9	8	8
112	9	9	9+	8
117	9½	10	9	9
72	9	9	9	8

Desværre blev Resultatet ei lidet forstyrret ved 2de Omstændigheder: for det første indtraadte efter den forudgaaede milde Vinter den usædvanlige Frost af 80—120; imellem 3die og 4de Maaling, netop i Foderforandringen, som selv for velfodrede Dyr og i lune Stalde har nogen Indflydelse paa Mælkeaffondringen, da Dyrene maa anvende mere Føde til Haarvæksten; for det andet blev alle med + betegnede Kjør i den mellemliggende Tid ørne og løb med Tyren, hvorved de bringes i Uro, og hvorved foranlediges en mindre Mælkeaffondring. Det vil sees af ovenstaaende Tal, at Kjørne holdt omtrent samme Mælk; Oliefagerne havde ingen synderlig Forøgelse af Mælkeudbyttet til Folge, men der tabtes ei heller synderligt ved, at Oliefagerne afløstes ved Kldb, undtagen for de Dyr, som ved Værelysten vare bragte i en forstyrret Tilstand. Efter al Sandsynlighed vilde Kjørne have vundet Mælk ved Foderets Dvergang fra Oliefager til Kldb, dersom ei den haarde Vinter og Værelysten havde indfundet sig. At fortsætte Sammenligningen vilde neppe føre til noget Resultat, da Betingelserne ikke mere er de samme for de Kjør, der kalvede tidligere, som ei i Marts kunde mælk ligesaa meget som i Januar. Deraf sees, hvor vanskeligt det er at anstille sammenlignende Forsøg; anstilles de med faa Dyr, kunne tilfæl-

dige Omstændigheder indvirke forstyrrende, og skal Proven vare længe, indvirke Børet og Elben.

Jeg vilde derfor ikke spilde Papir og Tid paa denne Beretning, som formodentlig Omstændighederne Intet beviser, dersom jeg ikke vilde opfordre andre Mænd, som fodre Oliefager i andre Forbindelser, om at meddele Resultaterne af deres Fodring, helst sammenlignet med andre Fodringsmidler. Det sees navnlig af ovenstaaende Analyser, at Kldb og Oliefager er meget ersartede i deres Sammensætning; den Tanke ligger altsaa meget nær, at Oliefager, opfodrede tilligemed Fodringsmidler, der er fattige paa de Stoffer, som hine indeholde i stor Mængde (Fosforfyre og Kvælstof), nemlig Kær 2c., vilde give mere tilfredsstillende Resultater.

Amerika.

Hvor skal Nordboen nu fordelagtigst nedsette sig i denne Verdensdel. (Fortsættelse fra No. 25.)

En Mand, som havde en stor Besætning, fortalte mig, at man med tre Veter Studer om Dagen, et til Slaamassinen, et til at rive og et til at flebe sammen med, kunde i Løbet af disse to Maaneder bjerger tilfrelteligt 50 til at vinterfodre 1000 Stykker Fø med. — Jeg tror rigtig nok, at Præriegræsset ikke nær staar tæt nok til at kunne føde saamange Hoveder paa et bestemt Areal som det er Tilfældet med de bedre Gressgange i England. Men dette har for Diebliffet ikke videre at betyde, eftersom man i de fleste Egne af Landet kan faa aabne Præriehorder for Intet, og naar Landet faar stor en Befolkning, at alle Præriehorderne bliver optagne, vil disse naturlige Gresser vere forsyndne og have givet Plads for Kornsorter og dyrkede Gressarter.

Det Gress, som man almindeligst foretrekker er „Blaagresset“ (Poa pratensis), som horer hjemme paa Kalfjorderne i Amerika, hvor det i Tidens Løb fortrenger alle andre Gresser. Man paastaar, at det giver større Udbytte baade af Kjøb, Mælk, Ud og Flest, end nogen af de dyrkede Gressarter.

Timotei passer ikke til Gressgange, men anvendes almindeligen til Fø. Det giver mellem 2 og 4 Skippund, pr. Maal.

Hvad tjenes der ved Jordbrug paa Prærien i Illinois? Det er det Spørgsmaal som mest interesserer de Landmænd, som leser dette.

Middelpriserne i Chicago paa Hvede og Mais (fra 1850 af) og paa Kjøb, Flest, Ost og Smør (fra 1854 af), har været:

Hvede pr. Tde.	3 Spd.	16 ¢.
Mais =	1	46 ¢.
Drejkjøb pr. Pd.	—	5 ¢.
Flest =	—	4½ ¢.
Ost =	—	8¾ ¢.
Smør =	—	17½ ¢.

Jeg har allerede anført, at Hvedeavl en i de to sidste Aar har vist sig meget vanskelig og usikker. I Almindelighed kan man uden Fare tage Hvede første og undertiden anden Gang paa nybrudt Prærijord. Man kan ogsaa temmelig rolig lade den følge efter Bødd, naar denne brydes op efter at have ligget nogle Aar til Havn. Men Mais er dog Hovedkornet for Præriboeren og finder altid Afsetning, ialt Fald til Svinefedning. Mais, som avles indtil 24 Mile fra Chicago, kan sendes pr. Jernbane ned til Havnen og stibes til Montreal og derfra til England, hvor den kan selges til 2 Spd. 72 $\frac{1}{2}$ Ton, og med Fradrag af alle Omkostninger giver den saaledes Producenten 1 Spd. 46 $\frac{1}{2}$ pr. Tde. Det Kvantum, som vilde finde Kjøbere til denne Pris, er aldeles uberegneligt, og det vilde være det billigste Foder, man nogensinde har kendt i England, baade til Heste, Kveg og Svin. Hr. Lawes har efter anstillede Forsøg udregnet, at omtrent 4 Pbd. Maismel frembringer 1 Pbd. Fleesk. Efter disse Priser vilde Maismel kun koste $1\frac{1}{2}$ Skilling Pundet, og en Svineholder i England vilde saaledes kunne producere Fleesk for 6 $\frac{1}{2}$ Pundet. Dette vilde være en stor Fordel for Landmanden i England, og Producenten i Illinois vilde faa sit Arbejde betalt.

Jeg har liggende for mig fire udførlige Regnskaber over Landejendomme paa 320 Maal; de udvise alle et rent Overskud paa den første Afsling foruden Kjobsummen. Men disse Exempler er tagne fra Aarene 1855—56, under de høje Kornpriser. Det samme gjælder ligeledes om alle de andre udførlige Regnskaber, som er offentliggjorte i den seneste Tid. Jeg vil derfor fremsætte et andet Overslag, beregnet efter de rimelige Udgifter for Prisernes Fald i Fremtiden samt for Nemheds Skyld efter et Areal af 400 Maal; første Aar Hvede, andet Aar Mais. Jorden skal indhegnes, brydes og tilsaes, Hveden høstes og tørres, samt en Bolig for Arbejderne opføres i Løbet af de første atten Maanedes — altsammen paa Afford. Det andet og alle de følgende Aar kan hele Arbejdet udføres af to Mænd, som bor paa Stedet.

Udgift:

1ste Aar: Kjobsum i rede Penge for 400 Maal	900 Spd.
Betaling efter Afford for Indhegning, Opbrydning, Tilsaaning, Indhøstning, Tørkning, samt for Opførelsen af en Arbejderbolig, Stald og Skur	1125 —
Udgift til Anskaffelse af fire Heste med Seletoi samt Inventarium	495 —
	2520 Spd.
2det Aar: Lon til to Folk, Hestehold, Skatter, Regninger	900 —
	3420 Spd.

Indtægt:

1ste Aar: 500 Tdr. Hvede 1575 Spd.
2det Aar: 1250 Tdr. Mais 1872 —

3447 Spd.

Med to Afsgrøder er saaledes Jord, Besætning og Opdyrkning betalt, og der er endda et ubetydeligt Overskud.

Det tredje Aar begynder med, at Nybyggeren paa Prærien ser sig selv gjeldfri og som Eiermand af Jord, der nu er indhegnet og opdyrket; han har Besætning af Heste, Inventarium, og dertil hele sin Begyndelseskapital i Kommen. Han kan vedblive at drive sin Eiendom med Mais, hvorved han vil vinde betydelige Tilskud til sin Kapital.

I det anførte Exempel er Kjøberen ikke en Landmand, som selv arbejder, men en Kapitalist, som sætter sine Penge i en Eiendom. De 400 Maal kan forøges saameget det skal være naar Kapitalen proportionelt stiger, og Udbyttet vil forholdsvis blive ligesaamange Gange større. Det lader saaledes til, at Afslingen vil give et meget betydeligt aarligt Overskud, og samtidigt vil selve Jordens Verdi efter al Rimelighed, blot paa Grund af Befolkningens Tilvæxt, stige til det tredobbelte i Løbet af de første ti Aar.

Men en Landmand, som arbejder, vil ikke alene faa det samme Udbytte om Aaret af sin Kapital men ogsaa faa sit Arbejde rundeligt betalt efter samme Lart, hvortil Affordarbejdet er ansat i Overslaget. Han kan endelig ogsaa benytte sig af den Kredit, som Selskabet for Centralbanen i Illinois tilstaa Kjøberne af Selskabets Jorder.

Selskabet for Centraljernbanen i Illinois har endnu 5,200,000 Maal tilsalgs. Jorderne ligger langsmed Jernbanelinien, forstorstedelen i en knap Miles Bredde paa begge Sider af Banen, og de frembyde alle mulige Forskjelligheder i Jordsmøn, Klima og Beliggenhed, som forekommer i Illinois. Priserne, til hvilke Selskabet udbyder Landet er, naar man tager Beliggenheden, Boniteten og Betingelserne for Betalingen i Betragtning, de billigste, jeg har truffet i Amerika. Produkternes Transport til Kornmarkedet er paa alle mulige Maader lettet for Nybyggeren paa Selskabets Land. Omtrent for hveranden Mil findes en Station med elektrisk Telegraf, hvor man kan erfare de aller nyeste Efterretninger fra Markederne; tillige pleier der paa Stationerne at være en Handelsmand, som kjober Landmandens Produkter og selger ham Nødvendighedsartikler. Vilkaarene for Kjobsummen ved Eiendomsfalg er: Fuld Udbetaling i rede Penge med en Diskonto af 20 Procent, eller: en lang Kredit paa moderate Betingelser efter Renteforholdene i Amerika at regne. Saa fast overtødet er Selskabet om disse Jorders stigende Verdi, at det er aldeles villigt til at lade hele Kjobsummen indstaa i Eiendommen mod aarlige Afdrag udaf Jordens Udbytte. De, som kjober af Selskabet, nyder fremdeles den betydelige Fordel at være fritagne for alle offentlige Skatter indtil alle Afdragene paa

Kjøbesummen er indfriebe, og dette sfer sedvanlig først i Løbet af syv Aar. Denne Fordel er af overordentlig stor Betydning og tilføies ikke paa noget andet Sted.

Vi vil beregne, hvad Fordel dette Kredit-system byder en Mand i England, der har flere Sønner, som det er ham om at gjøre at faa bragt iwei. Vil han hjemme i England skaffe en af dem ind i en Forpagning paa f. Ex. 1200 Maal, saa maa han forsyne ham med en Kapital paa 9000 Spd. Vil han derimod ikke sette sin Søn i et afhængigt Forhold til en Fremmed men beslutter sig til at kjøbe ham en ligesaa stor Eiendom paa Prærien, saa kan han erlægge to Aars Rente af Kjøbesummen som Forudbetaling, indhegne Jorderne, bygge, skaffe Besætning og legge den første Sed — altammen for mindre end 2700 Spd. Nu har han to Aar at løbe paa inden det første Afdrag paa Kjøbesummen forfalder, og forinden maa Jorden, hvis den er bleven godt drevet, have indbragt nok til at udrede Afdraget foruden alle Driftsomkostningerne. En forstandig og forsigtig Mand med 2700 Spd. i sin Lomme kan stole paa, at han vil finde denne Kapital tilstrækkelig til at bringe ham godt iwei med en Eiendom paa 1280 Maal Prærijord, hvis han vil benytte sig af dette Kreditvesen.

Sagerne vil stille sig for ham paa følgende Maade: Han afforderer med Selskabet om at kjøbe f. Ex. 1280 Maal af dets Jord til en Pris af lidt over 14 Ort Maalet. Herpaa betaler han forud to Aars Rente og har saa intet videre at erlægge i de første to Aar. Til den Tid er hans første Afdrag, en Femtedel af Kjøbesummen, forfaldet, og hvert af de følgende Aar ligeledes en Femtedel indtil det Hele er afdraget.

Hans Regnskab stiller sig saaledes:	
Forudbetaling, 2 Aars Rente af Kjøbesummen, a 7 Procent cirka	500 Spd.
400 Maals Indhegning, Dybrud, Tilsaaning med Hvede, samt Indbøsning og Tærkning; Dyførelse af Hus, Stald og Skur, altammen efter Afford	1350 —
Heste, Seletoi, Inventarium	500 —
	2350 Spd.
1ste Aars Aving til Verdi af	1575 —
	775 Spd.
2det Aar: andre 100 Maal at indhegne, besaa med Hvede og høste samt Hvedens Tærkning efter Afford	675 —
Folkelon og Hestehold ved de første 100 Maals Dyrkning med Mais	675 —
	2125 Spd.

Hans 200 Maal med Korn vil nu indbringe ham fra 2½ til over 3 Tusind Spd., erstatte ham hele hans Udleg og skaffe ham tilstrækkelige Midler til baade at betale det første Afdrag og at tage fat med Kraft paa den videre Dydykning af Jorden. Den Kapital, som vilde medgaa til at sette en Søn iwei som Forpagter paa en anden Mandes høit beskattede Jord i England, vilde saaledes vere tilstrækkelig til at bringe tre

Sønner iwei som Grundeiere paa de pregtige Jorder i Illinois med tilføiede Gaarde, der har Gjerder og Besætning.

Mange Udvandrere fra England vil maaffe foretrekke at betale Jorden med rede Penge og drage Fordel af den betydelige Diskonto, som derved indrømmes. Den, som har tilstrækkelig Forstud at begynde med, vilde jeg paa det bestemteste tilraade, at benytte denne Fremgangsmaade som den bedste og i Virkeligheden billigste Maade at kjøbe Jorder paa af Jernbaneselskabet. Paa fuld Udbetaling i rede Penge tilstaa dette en Diskonto af 20 Procent. En Kapital paa 6 Spd. pr. Maal, vil befindes aldeles tilstrækkelig til alle Udgifterne ved Indkjøb og Besætning, naar man kjober en Eiendom af Selskabet og betaler den rent ud.

Den Kjendsgjerning, at Jorder, som i England vilde staa i 70 til 90 Spd. Maalet, kan kjøbes i Illinois for 2¼—3 Spd. Maalet — medens Befolkningen i de Forenede Stater, der allerede beløber sig til 28 Millioner, forøges meget hurtigere end i England, og Transporten er lige let i begge Lande — maa vere vægtig nok til at gjøre Indtryk paa enhver tænksom Mand, der har Familie at forserge.

Jeg har i det Foregaaende hentydet til de for Sejferier gunstige Forhold i Illinois og jeg kommer her atter tilbage til dette Emne, da det er vel verd at overveie for unge Landmænd, som udvandre. Merinoskaar holder sig meget sunde og kan fødes særdeles billigt paa Prærien. Ulden af dem betales, nesten ligesaa høit i Amerika som i England, og Produktionen svarer ingenlunde til det stigende Forbrug af Uld i Landet sels. En betydelig Faarebesætning kan kjøbes for en ringe Kapital. Jeg kan ikke lade vere at forestille mig, at det vilde vere den sikreste Spekulation for en dristig Landmand, som indvandrer her, at kjøbe et Jordstykke midt inde paa den urørte Præri. Et Stykke deraf kunde han indhegne og opdyrke, saa at han derpaa kunde overvintre en stor Faarebesætning, medens han i Sommerens Løb kunde lade dem gresse paa den aabne Præri, hvilket ikke vilde koste ham andet end Feterpengene.

Kjøbesummen behøver en engelsk Udvandrer ikke at tage ret meget Hensyn til ved sit Overslag. Naar han nemlig benytter sig af Kreditvesenet, kan han overtage saa stort eller lille et Areal, han lyfter, mod en Udbetaling af omtrent 2 Ort Maalet: den neste Udbetaling forfalder først efter at han i to Aar har veret i Besiddelse af Jorden, og til den Tid maa Udbyttet af denne vere mere end tilstrækkelig til at møde Afdraget med. Reiseudgifter, Husholdning, Bygningsomkostninger og det nødvendige Udleg til Besætning er nesten ligesaa store ved at sette en liden Eiendom paa 160 Maal i Drift sam ved en anden, der er fire Gange saa stor. En Mand med Kone og fire Børn kan ikke flytte med sin Familie fra England til Illinois og indrette sig hyggelig paa en Eiendom, paa 160 Maal, billigere end 450 Spd. Men med en 180 Spd. til vilde han

kunne overtage en Eiendom paa 640 Mand. Fjolk, som ikke formaa at strabe mere sammen ene netop til Rejsepenge, kan jeg derfor ikke raade at gaa til Illinois. Endnu langt mindre kan jeg raade dem at gaa længere vest paa. Set ogsaa, at de i Iowa eller Minnesota, en 40 Mile dybere inde, kunde faa Jord for den halve Pris, saa kunde de 20 Skilling pr. Maal, som de vilde spare paa Forudbetalingen, dog aldrig denne Forøgelsen i Rejseudgifterne, og derhos vilde Prisen paa enhver Artikel, de behøvede at kjøbe, af samme Grund blive forholdsvis ligesaa meget højere.

Men for een Klasse af Englands Arbejderbefolkning aabner Illinois meget lovelige Udsigter. Kløgtige og betænksomme unge Mænd, der er opvoksede ved Landbrug og fortaar sig paa Jordens og Kreaturerens Behandling, vil kunne komme godt frem ved at lide Jord af en Grundejer. De faar leveret en Eiendom med indbegrebne Jorder, Befæstning, de nødvendige Bygninger og alt Tilbehør til dens Drift undtagen Arbejdskræften. Selv leverer de Arbejdet og deler derpaa Udbyttet med Eieren. Dette er en meget almindelig Fremgangsmaade i Illinois; den er til Fordel for begge Parter; og en sindrig og driftig Mand, som indlader sig paa en saadan Overenskomst, vil i Regelen paa faa Aar samle tilstrækkelig Formue til at faa sig selv en Eiendom. Jeg horte mange Exempler paa særdeles heldige Resultater af saadanne Forpættninger, og efter mit eget Kendskab til Forholdene er jeg overtydet om, at der paa Landet i det nordlige England og i Skotland findes mange hundrede arbejdsvante Personer med fornøden Dygtighed og Forstand til at indlade sig i disse Forhold og derved sikke sig et godt Udkomme.

For Udvandrere af alle Klasser er der een betydelig Fordel i de vestlige Stater, nemlig den, at det er saa let at faa Jord; den er ikke blot billig, men dens lovformelige Overdragelse til Kjøberens sker med den største Letthed og Simpelt. Hvad en Arbejder legger op, om det saa kun er en Snes Daler, kan han strax anbringe i Grundejendommen, saa han behøver ikke at frygte for Tab ved Sparekassers eller Bankers Luftning, og hans Eiendom stiger stadig i Verdi uden at han selv har den ringeste Ulejlighed dermed. Hjemme kan han bære sig ad paa samme Maade, men der faar Arbejderen ingen Del i den Fordel, som han selv bidrager til at fremme, da Jorden er ham for dyr at kjøbe. Han er da berøvet al Udsigt til Haabet om selv engang at kunne blive Eier og kan saaledes ikke komme til at nyde godt af Grundejendommens stigende Verdi, som kun falder i de Rigeres Lod.

Skjøndt jeg selv nerer Tvivl om, at Mænd, der ingen anden Kapital Eier end deres sunde Forstand og hverken har Kundskab eller Erfaring i Landbrug, vil kunne komme frem, hvor godt de end bruger deres Eftertanke, saa føler jeg mig dog forpligtet til at sige, at dette ingenlunde er den almindelige Mening hos erfarne Fjolk i Illinois. En hviaaget og meget velhavende Mand

i Chicago forstikkede mig, at han kjendte utallige Exempler paa, at Fjolk, der var opvorne i Kjøbsteder uden Kendskab til Livet paa Landet og kun raadede over meget ringe Midler, havde slumpet til at vinde baade Erfaring og rigeligt Udkomme i Købet af et Aar eller to. "I dette Land," sagde han, "svømmer man i Overflodighed paa alle Livsfornödenheder; det er umuligt at finde en Mand, som lider Sult; Naturen er saa uendelig rig, at ingen betænksom Mand kan undgaa at blive velhavende; ubertunden kan man jo nok blive sat lidt tilbage i Forstningen, men man opper sig snart igjen og gjør endnu bedre Fremgang. Her er Nok for Alle at tage af." (Forts.)

Jndlandet.

Christiania. Den 30te f. M. sluttede Aars- hans Amtsformandskab sine Forhandlinger. Det blev udlignet i Syd. 60 § paa Skyddaleren til Betsedelse af Amtets Udgifter i næste Aar, altsaa 36 § pr. Daler mere end i förrige Aar. Disse forøgede Udgifter have dels sin Grund i den ved Lov bestemte Reform i Fængselsvæsenet, saaledes skal et stort Distriktsfængsel opføres i Strømmien, dels har den for knappe Udligning i de næstforegaaende Aar optaget Kasse- Beholdningen, saaat man endog har maattet sige midlertidigt Laan af Statskassen. Blandt de af Amtsformandskabet fattede vigtigere Beslutninger er Bevilling til Umlægning og Dptagelse som Hoved- vel af Veistykket imellem Diabro = Chausseen ved Gjesrud Kjern til Sagstuen i Enebal. Ved denne Vej, der er af stor Vigtighed for Enebal og vens- telig ogsaa vil yde Bygderne østfor Dieren megen Nytte, aabnes der atter en ny og bekvem Kommu- nikationslinie imellem Hovedstaden og Glommen. Ligeledes bevilgedes Bidrag til Dparbejdelsen af et Veistykke, der skal forene en over Fæt Sund paatenkt Kjøre-Vej, hvortil Fets og Holands Kommuner have bevilget Bidrag og som skulde opføres i For- bindelse med en Jernbånevej, der anlægges paa samme Sted. Der nedfattes tillige to vigtige Kom- mitteer, hvoraf den ene efter anstillede Lokalunders- søgelses og Terrænbefaringer skal udarbejde Forslag til en Omregulering og forandret Rode-Jnddeling af samtlige Veie i Amtet, den anden afgivne Be- tænkning om paa hvilken Maade Fængselslovens Krav paa Gjalpsfangster m. m. henstigmæssigt for Amtet opfyldes.

— Ved kongl. Resol. af 27de f. M. er det bestemt: At der af Dplysningsvæsenets Understøttelsesfonds til usorudsete og tilfældige Udgifter anslaaede Midler tillades udredet et Beløb af 125 Spd. 75 § til Indkjøb af 450 Exemplarer af hver af de af Stifts- provsterne Balslev og Jensen samt Sognepræst Schonheyder udgivne Lærebøger i Religion, hvilke Exemplarer blive at omfende til Landets Geistlige, efter nærmere Bestemmelse af Departementet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

Egersund den 21de Juni. Efter flere Ugers næsten vedholdende Regn have vi idag faaet Løveit med mildere Luft. Vi tør saaledes haabe, at den

egentlige Sommervarme nu ved Solhøvet vil indtræde, hvilket vil være særdeles velgørende for Jordan, der nu har faaet tilstrækkelig Vædse. Det ser meget lovende ud paa Marken, og maatte vi nu en Tid forundes Torveir med varm Luft, for vi haabe en rig Høst.

Fra **Molde** meldes den 23de Juni. Vi have nu et for Marsvæxten særdeles gunstigt Veir. Regn og Solskin med mild Luft afværle daglig. Hvid Børherre, giver et ligesaa favorabelt Veir til den Tid Juhøstningen skal foregaa er her af Udsligt for at man vil faa, hvad man kalder et „Korilaa.“ Bønderne yttre i Almindelighed sin Tilfredshed med Ager og Eng, der virkelig nu staar saa vakker, som ikke paa mange Aar har været Tilfældet paa denne Tid.

Udlandet.

Italien. Et engelsk Blad har fra forskjellige europæiske Blade samlet følgende Opringer om Garibaldi: „Gazzetta di Napoli“: Uhyret i Mennesskikkelse, Garibaldi, har havt den Frækhed i Spidsen for en Bande Mordere at anfælde Hs. Majestæt Kongen af Neapels Besætninger. Det er overflødig at tilføie, at Regjeringen træffer de fornødne Foranstaltninger til hans Paagribelse, for at han kan faa velfortjent Straf for sin lovlose Udsærd. — „Gazzetta di Roma“: Antichriften — thi anderledes kan man ikke kalde en af Djævelen besat Person — har dristig nærmet sig Siciliens Kyst og har med de ugudelige og skøtteriske Englandsere Bistand gjort Landgang der. — „Münchener Volksblatt“: Banditen Garibaldi staar i Begreb med paa den lykkelige og fredelige Sicilien at fortsætte sit ugudelige og blodige Haandværk, at myrde Mennesker, men den guddommelige Havn skal snart naa ham. „Wiener Zeitung“: Dyrørsisteren af Professon haaber at kunne fortsætte sit gamle Haandværk paa Sicilien, men han vil blive bittert skuffet i sin Forventning, og hans nedrige Trofæg vil blive tilintetgjort af Kongen af Neapels trofaste og tapre Tropper. — „Leipziger Zeitung“: Søroveren Garibaldi handler naturligvis efter Kongen af Sardinien Dødre. — „Kreuzzeitung“: Evensyreren Garibaldi vil snart erfare, at hans forbyrderste Bane vil faa en brat Ende. — „Casel Zeitung“: Parvonen Garibaldi, der ikke kan noies med at have tændt Dyrørsflammen i sit eget Land, staar nu i Begreb med at reise Dyrørsflammen i det hidtil lykkelige Kongerige Neapel. — „Hamburg Nachrichten“: General Garibaldi skrider stadig fremad paa sin dristige og farlige Bane. — „Gazzetta di Bologna“: Italiens heltemodige Sen, hvis Navn ingen sand Italiener kan udtale uden den største Henrykkelse og Beundring, er nu befestiget med at fuldføre det betydningsfuldeste Felttog i hans daadrige Liv. — „Gazzetta di Firenze“: Italiens Befrier staar i Begreb med at angribe Tyranniets blodige Voldværk. Hvert ægte italiensk Hjerte banker i Haab om at hans store og hellige Foretagende maa lykkes. — „Giornale di Milano“:

Italiens Skytsengel har endelig draget sit Sværd og kastet Skeden fra sig for at frelse sit Land fra den sidste Rest af Tyranniet. — „Gazzetta di Torino“: Erkeengelen Gabriel har aabenbaret sig paa Jordan i Garibaldi's Skikkelse for at kue de sidste Fiender af Italiens Frihed og lade dem lide deres velforsjente Straf. — „Gazzetta di Napoli“ (det ovenfor nævnte Blad): Den Oberstkommanderende for Kongens Tropper paa Sicilien har i Palermo undertegnet en Kapitulation med Hs. Excellence General Garibaldi.

— „Times“ har offentliggjort et Uddrag af en Skrivelse fra Reverend J. M. Bridge, som den 17de Februar 1848 befandt sig i Palermo og efter Dødeløggelsen af Politibygningen trængte ind i Fængslerne med Folket. Af hans forfærdelige Skildring af hvad han har seet med egne Øine, anfører „Times“ følgende: En Del af Bygningen syntes utilgængelig, indtil man lag et Bogskab flodte paa en forlængelse siden tilmuret Dør. Bag denne fandt man syv Kamre oplyst med Bænrader og Lig i forskellige Stadier af Forraadnelse; mange af disse vare i Lanter, og to hangte korskastede paa Væggen. Synet af disse Rædsler satte Folket i et saadant Maseri, at det hentelede omtrent fyrethve Skirrer frem af Fængslerne og skjod dem paa Stedet. Mange af de Tilstedeværende søgte længe som Fortvivlede blandt de halvforraadne Lig, for maaske at opdage Levningerne af Fædre, Brødre eller sjællere Slægtninge, som vare forsvundne, og om hvis Skjæbne de aldrig havde erfaret Noget. „En af Skirrerne“ siger Mr. Bridge, „hvem jeg forsøgedes søgte at redde, vilde overtale mig til at tro at de paa Væggen Hængende ikke vare korskastede i levende Live, men først efter Døden naglede til Væggen for at forhøie de endnu levende Fangers Kvæler. De to korskastedes Stilling modsagde imidlertid denne Forklaring; thi de syntes endnu som Lig at vride og krumme sig i en langsom Dødskamp.“

— Fra Neapel meldes under 28de Juni: Det nye Ministerium er dannet. Spinelli er Ministerpræsident, Martino Udenrigsminister. Paa det kongelige Slot vaier den trefarvede Bane. De fremnede Krigsflibe hille den med Kanonsalver. Den Alstener var Staden illumneret. Ifølge en anden Depesche af samme Datum bleve Politikommissariaterne den 28de samtidig angrebne i tolv Bykvarterer og udplyndrede. Arkiverne bleve opbrændte og Politibetscenterne myrdede. Besejringstilstanden er proklameret i Byen. Sammentøitelser ere forbudne.

Neapel har beordret de kaprede Skibe udleverede. Man frygtede i Neapel for Anarki og Kamp mellem Lazaronerne og Borgerne. Dyrørserne som havde begaaet de omtalte Voldsgrjeringer, havde ogsaa forsøgt at befri Fangerne, men bleve tilsluttet overvældede af Tropperne, hvorved flere af dem mistede Livet. Samtidig med Proklameringen af Besejringstilstanden er der oprettet en Borgergarde. Det nye Ministerium er allerede konstitueret. Enskedronningen er den 28de om Alstener afreist med sine Døtre til Gaeta. Kongen befunder sig i Neapel; Nyttet om at han var bleven syg var usandt. Den 29de var Ordnen ikke paany bleven forstyrret.

Jesuiterne ere forviste fra Sicilien og deres Eiendomme betragtes som hjemfaldne Staten.

— Danielsen af det nye Ministerium og Løsternerne om Reform have ikke tilfredsstillet Befolkningen i Neapel, hvorfor ovennævnte Opstandsforsøg fandt Sted og som først gik ud over det forhadte Politii. Den franske Gesandt Brennier i Neapel blev nylig overfaldet, man siger af en Lazaron; thi hele den Klasse er imod Reformerne og betragter Baron Brennier som den egentlige Ophavsmand. Man frygtede endogaa for et almindeligt Dverfald paa Franskmændene i Neapel, og Chefen for den franske Observationsekskadre, Admiral Romain-Derforges, der skal være forsynet med ulidskrænket Fuldmagt, stod allerede i Begreb med at gjøre Landgang, da han fik Underretning om at Tumulten var dæmpet. Den franske Gesandts Saar skal ikke være farligt.

— Paa en Forespørgsel i det engelske Underhus har Lord Russell svaret at Lazaronerne i Neapel desviis opponere imod de af Kongen dekreterede Reformere.

Kongen af Neapel skal ogsaa i Anledning af Dverfaldet paa den franske Konsul i Neapel have tilsendt deklareret Frankrig sin Beklagelse over dette Attentat og lovet eklatant Byldestgjørelse; men Gjerningsmændene ere undkomne, saa at der neppe bliver noget af denne Oprensning; men dermed vil Frankrig neppe lade sig noie.

— I Anledning af at den nye Regjering i Neapel havde tilbudt Sardinien en Alliance, har sidstnævnte Stat sendt Marquis Villamarinas Søn til Neapel med Svar, hvilket efter Sigende skal indeholde et bestemt Afslag. Paa samme Tid skal der fra Turin være affendt en Note til Paris, hvori de Grunde udvikles, som have bevæget Kongen af Sardinien til at afslaa ovennævnte Alliance. Nygteret siger dog, at Underhandlingerne muligens vilde blive gjenoptagne, naar Sicilien kan blive afstaaet til Piemont.

— Reformerne i Neapel skulle, efter Sigende, have gjort Gaade Garibaldi og den sardiniske Premierminister Cavour ængstelige, hvorfor de skulle være blevne enige om, at fremskynde Afstemningen paa Sicilien. Valgerne ere saaledes indkaldte til den 17de Juli.

— Endskjøndt Garibaldi har haft mange Fortrædeligheder i den sidste Tid, især for at skaffe Soldater, har hans Utrættelighed og Kraft dog vundet Seier og den Armeé, han har dannet, afgaar nu til Messina, hvor den skal gjøre sit Provestykke. Den neapolitaniske Regjering har gjort Alt, for at forstærke denne Fæstning; Dverværker ere opførte mod Ost og Vest, og i det indre af Pladsen er en stor Redan (et Slags Skandse) anlagt, som flankeres af utilgængelige Klipper. Desuden ere stærke Bastioner blevne armerede med riflede Kanoner af nyeste Konstruktion. Det neapolitaniske Hof gjør ogsaa fast Regning paa, at Messina vil trods alle Garibaldis Anstrængelser, især da han ei kan angribe Fæstningen fra Søssiden; men Desertionen blandt de neapolitaniske Tropper vedvarer og der skal herseke en saa slet Mand blandt Besætningen, at Garibaldi

har Udflugt til at vinde en temmelig let Sejr. Den neapolitaniske General Clary, der kommanderer i Messina har faaet Ordre til usfortøvet at besætte Desfilæerne ved Mancozano der dækker Udgangen til Messinadalen.

Subskribenter og Subskribent-samlere, som har modtaget „Gaardsregnskab for den norske Bonde af Schröder paa Boll,“ og ei indsendt Betaling for samme, anmodes om straks at indsende Betalingen under Adresse Bogtrykker Fabritius's Kontor i Christiania.

Gibs til Gjødning

anbefales af F. Berven.

Trykfeil.

I Indberetning for Nordlands Amts Landbrugs-skole er en vilblødende Trykfeil indløben, idet Ordet „Lag“ er sat istedet for „Lare,“ hvilket herved rettes efter Hr. Schults Anmodning.

Christiania Kornpriser.

Indenlandst

Hvede, 4½ a 5 Spb.
Rug, 17 ½ a 12 ½ a 4 Spb.
Byg, 15 ½ a 17 ½ a 12 ½.
Savre 2 Spb. a 11 ½.

Udenlandst

Rug østersøst 4 Spb. 36 ½.
Rug dansk 19 ½ a 12 ½.
Byg 2radigt 18 ½.
Erter 4½ a 5 Spb.
Hvede 6½ Spb.

Christiania Fiskepriser.

Slib, Rødbnd. 5½ Spb. pr. Lb.
Slib, stor Mtd. 5 Spb. pr. Lb.
Slib, smaa do. 4 a 4½ Spb. pr. Lb.
Slib, stor Christ. 16 a 17 ½ pr. Lb.
Slib, smaa do. 12 ½ pr. Lb.
Storset 4 ½ a 18 ½ pr. Bog.
Middelsæt 3 ½ a 12 ½ pr. Bog.
Smaaset 3 ½ pr. Bog.
Rødbstjer 8 ½ pr. Bog.

Følgeblad til Skilling-Magazinet.

Christiania.

Trykt og forlagt af M. C. Fabritius.